

**Міністерство освіти і науки України
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
Факультет землевпорядкування та туризму**

Кафедра туризму

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ТУРИСТИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – Бакалавр

Кількість кредитів – 3

Компонент освітньо-професійної програми – вибіркова

Дні занять – відповідно до розкладу занять у ЛНУП

Консультації – онлайн і офлайн, відповідно до графіку консультацій кафедри

Мова викладання – українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Юлія Зіновіївна БОРУЦЬКА – кандидат геологічних наук, доцент кафедри туризму ЛНУП.

Контактна інформація:

Адреса: 80381, вул. Студентська, 2, м. Дубляни, Львівський район, Львівська область, кім. 45.

e-mail: borutska_yulya@ukr.net

Телефон: +380979478607

Викладачка з 17-річним досвідом, авторка та співавторка більше 130-ти публікацій, у тому числі 6-ох наукових праць, опублікованих у періодичних виданнях, включених до наукометричних баз Scopus або Web of Science.

ID ORCID – 0000-0002-5040-8624

Web of Science ResearcherID [GLT-7866-2022](https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=jPg9ZtwAAAAJ)

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=jPg9ZtwAAAAJ>

Основні навчальні курси, які веде викладачка: «Геопросторова організація туризму та рекреації», «Екскурсологія», «Туристичне краєзнавство», «Туризм на природоохоронних територіях», «Рекреалогія та рекреаційні комплекси світу», «Курортна справа».

Основні напрямки наукових досліджень: аналіз принципів геопросторової організації туризму і рекреації в Україні та світі; вивчення світового досвіду щодо раціонального використання природних ресурсів у контексті розвитку екотуристичного потенціалу; встановлення причинно-наслідкових зв'язків виникнення та розвитку екологічного туризму, сільського зеленого туризму, інших альтернативних форм туристично-рекреаційної діяльності; з'ясування ролі туристично-рекреаційних ресурсів у природно-ресурсному потенціалі України; висвітлення туристично-краєзнавчих особливостей регіонів України; напрацювання методологічних основ і запровадження безперервної екологічної освіти; оцінка впливу техногенезу на різні компоненти довкілля (природні води, ґрунти, атмосферне повітря, біорізноманіття).

Анотація курсу. На сучасному етапі соціально-політичного розвитку України, особливо, в контексті російсько-української війни та режиму воєнного стану, помітно зростає роль краєзнавства, скерованого на збереження багатовікових культурних традицій, відновлення історичної пам'яті народу, виховання національно-патріотичного духу усіх верств населення нашого краю та незалежної суверенної держави загалом.

Розвиваючись, краєзнавство диверсифікується відповідно до суспільних потреб і запитів для отримання різноманітної інформації. Тому, в ХХ ст., на етапі масового розвитку туризму, сформувалася потреба в туристичному краєзнавстві. Отже, туристичне краєзнавство – це напрям краєзнавства, націлений на дослідження, збір і систематизацію усієї краєзнавчої інформації у регіонах країни для туристично-рекреаційних потреб.

Вивчення дисципліни «Туристичне краєзнавство» дозволить здобувачам вищої освіти отримати комплексні знання і практичні навички, сформувавши глибоке бачення щодо: понятійно-категоріального апарату та науково-

методичних основ туристичного краєзнавства; основних історичних аспектів зародження, становлення та розвитку краєзнавчої роботи і туристично-краєзнавчого напрямку в Україні; природного туристично-рекреаційного потенціалу України у контексті розвитку туристичного краєзнавства; взаємозв'язку туристичного краєзнавства та історико-культурної туристично-рекреаційної спадщини України; ролі транспортної інфраструктури, готельного обслуговування та ресторанного господарства у туристично-краєзнавчій діяльності; методики туристичної картографії у розрізі туристичного краєзнавства; характерних особливостей навчальних краєзнавчих екскурсій, спостережень, практичних досліджень у туристичному краєзнавстві.

Навчальна дисципліна «Туристичне краєзнавство» є вибірковою навчальною дисципліною за освітньо-професійною програмою «Туризм і рекреація», обсягом 3 кредити ЄКТС. Підсумковий контроль – залік.

Метою курсу «Туристичне краєзнавство» є формування привабливого туристичного іміджу окремого регіону рідного краю для мотивації та стимулювання туристів, рекреантів, екскурсантів до відвідування цієї території.

Об'єктом дослідження туристичного краєзнавства є територія рідного краю, яка розглядається через призму його туристично-рекреаційної привабливості, самобутності, автентичності, потенціалу.

Предметом дослідження туристичного краєзнавства є весь спектр природних умов і ресурсів, історико-культурної спадщини, соціально-економічної інфраструктури, що сприяють постійному залученню цієї території до екскурсійної туристично-рекреаційної діяльності.

Основним завданням туристичного краєзнавства є всебічне комплексне, теоретично-практичне дослідження регіональних особливостей України у контексті світового розвитку для потреб туризму та рекреації.

Завданнями курсу є:

- формування понятійно-категоріального апарату навчальної дисципліни «Туристичне краєзнавство»;
- розробка теоретико-методологічних основ туристично-краєзнавчих досліджень;
- збір різнобічної інформації у контексті туристичних досліджень щодо природно-ресурсного потенціалу, історико-культурної спадщини та інфраструктурних особливостей локальних українських територій;
- синтез інформації, отриманої в процесі пошуку й узагальнення даних з різних джерел за допомогою туристично-екскурсійної роботи;
- туристично-краєзнавча діяльність щодо збереження матеріальної спадщини, духовної культури, природних ресурсів і автентичних регіональних особливостей;
- використання методів і засобів туристичної картографії у розрізі туристично-краєзнавчих досліджень;
- популяризація знань та інформації про різнопланові аспекти історичного минулого і сучасного буття, культуру, традиції, звичаї, фольклор етносів окремих регіонів України, зокрема й за допомогою туристично-екскурсійної роботи;

– усвідомлення майбутніми фахівцями важливості «м'яких навичок» (soft skills) під час розробки конкурентоздатного продукту в туристично-краєзнавчій сфері та туристично-рекреаційній галузі загалом.

Формат курсу: проведення лекційних, практичних занять, консультацій, виконання завдань для самостійної роботи, презентація власних наукових досліджень у формі практичних робіт під час аудиторного освітнього процесу, а також написання тез, статей, виступи з доповідями на круглих столах, семінарах, конференціях для кращого розуміння та поглибленого вивчення тем у контексті навчальної дисципліни.

Зважаючи на обставини непереборної сили (карантинні обмеження, спричинені пандемією COVID-19 та введення воєнного стану в Україні), освітній процес може здійснюватися у дистанційному (змішаному) режимі, у синхронно-асинхронній формі з використанням платформ Zoom, Moodle, Microsoft Teams, Google Meet, Viber.

Навчальний контент

Назва теми	Результати навчання
Тема 1. Вступ до дисципліни «Туристичне краєзнавство». Загальна характеристика та науково-методичні основи туристичного краєзнавства	Знати: – понятійно-категоріальний апарат навчальної дисципліни «Туристичне краєзнавство»; – науково-методичні основи туристичного краєзнавства; – основні історичні етапи становлення краєзнавчої роботи в Україні;
Тема 2. Основні історичні аспекти зародження, становлення та розвитку краєзнавчої роботи та туристично-краєзнавчого напрямку в Україні	– базові аспекти розвитку туристично-краєзнавчого напрямку в регіонах України; – основні складові природного туристично-рекреаційного потенціалу України; – головні об'єкти історико-культурної туристично-рекреаційної спадщини України;
Тема 3. Природний туристично-рекреаційний потенціал України у контексті розвитку туристичного краєзнавства	– значення транспортної інфраструктури, готельного обслуговування та ресторанного господарства у туристично-краєзнавчій діяльності; – методи туристичної картографії у розрізі туристичного краєзнавства; – характерні елементи навчальних краєзнавчих екскурсій, спостережень, практичних досліджень у туристичному краєзнавстві.
Тема 4. Туристичне краєзнавство та історико-культурна туристично-рекреаційна спадщина України	Вміти: – вільно володіти основною термінологією у контексті туристичного краєзнавства та сфери туризму і рекреації загалом; – встановлювати базові вектори розвитку
Тема 5. Роль транспортної інфраструктури, готельного обслуговування та	

ресторанного господарства у туристично-краєзнавчій діяльності	туристично-краєзнавчого напрямку в Україні; – аналізувати складові природного туристично-рекреаційного потенціалу в окремих регіонах України;
Тема 6. Особливості туристичної картографії у розрізі туристичного краєзнавства	– оцінювати різноманіття історико-культурної туристично-рекреаційної спадщини України; – обґрунтовувати роль окремих видів транспорту, закладів розміщення та харчування для розвитку туристичного краєзнавства;
Тема 7. Характерні особливості навчальних краєзнавчих екскурсій, спостережень, практичних досліджень у туристичному краєзнавстві	– використовувати методи туристичної картографії під час туристично-краєзнавчих маршрутів; – організовувати туристично-краєзнавчі екскурсії з врахуванням і висвітленням природного, історико-культурного, інфраструктурного туристично-рекреаційного потенціалу окремих регіонів України.

Перелік «м'яких навичок» (soft skills), необхідних для фахівця у туристично-краєзнавчій сфері

«М'які навички» (soft skills)	Обґрунтування
Відповідальність	Уміння свідомо ставитись до вимог, обов'язків, завдань, правил як освітнього процесу, які набуваються та проявляються під час відвідування занять, виконання практичних завдань, самостійної роботи, так і у майбутньому щодо виконання професійних обов'язків у туристично-краєзнавчій сфері.
Дисциплінованість	Уміння дотримуватись правил роботи та норм поведінки під час аудиторної, самостійної роботи у розрізі дисципліни, на робочому місці, вчасне виконання усіх завдань або відчуття необхідності пояснити «форс-мажорні» обставини щодо невчасного виконання завдання перед замовником на ринку туристичних послуг.
Комунікабельність	Уміння конструктивно спілкуватися, активно комунікувати, налагоджувати нові контакти, плідно взаємодіяти з оточенням, які проявляються як в освітньому середовищі, так і на робочому місці майбутнього фахівця у туристично-краєзнавчій сфері.
Робота в команді	Уміння ефективно працювати у групі людей над вирішенням конкретних туристично-краєзнавчих задач, які проявляються як під час освітнього процесу, так і надалі, під час роботи у колективі, обговоренні нових ідей, створенні спільного туристичного продукту.
Самопрезентація	Уміння подати себе (зазвичай, із найкращої сторони) у соціумі з намірами на створення певної думки про себе, яке проявляється найбільше як під час першої зустрічі в аудиторії з групою здобувачів освіти, так і під час працевлаштування, що є вкрай важливим за умови роботи у туристично-краєзнавчій і екскурсійній сферах.
Невербальні елементи комунікації	Уміння підсилити жестами, мімікою, поставою розумне та стисле висловлювання своїх думок, які набуваються та проявляються, до прикладу, як під час захисту практичних робіт у розрізі дисципліни «Туристичне краєзнавство», виступів на конференціях, так і у процесі майбутнього працевлаштування.
Критичне	Уміння аналізувати ситуацію, що склалася, робити корисні висновки та

мислення	коригувати поведінку відносно середовища чи оточення, яке проявляється як під час обговорення нової теми у розрізі дисципліни «Туристичне краєзнавство», так і під час запровадження інновацій у туристично-краєзнавчій сфері.
Креативність	Уміння творчо, інноваційно, ефективно продукувати нові ідеї у контексті туристично-краєзнавчих досліджень, яке проявляється у залученні нових підходів і створенні успішного екскурсійного продукту.
Стресостійкість	Уміння протистояти стресовим факторам допоки не будуть створені нові умови, коли фактор, який викликає стрес, не буде загрозливим. Проявляється за умови «форс-мажорних» обставин (карантинні обмеження, спричинені пандемією Covid-19 та введення воєнного стану в Україні) в здатності зберегти туристичний бізнес, колектив працівників, перелаштуватись і далі проводити туристично-краєзнавчі дослідження.

Організація, форми та методи навчання

Основними формами організації освітнього процесу під час викладання дисципліни «Туристичне краєзнавство» є лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувачів вищої освіти. Зважаючи на обставини непереборної сили, весь навчальний контент в електронній формі повинен розміщуватись на платформі для дистанційного навчання Moodle.

У процесі навчання здобувачів вищої освіти з використанням інтерактивних технологій, онлайн-платформ проводяться різні види лекцій, зокрема лекції-бесіди (діалог з аудиторією), лекції-дискусії, проблемні лекції, лекції-консультації, лекції-прес-конференції. Під час лекційного заняття відбувається як виклад теоретичного матеріалу у розрізі навчальної дисципліни, так і вільний обмін думками в інтервалах між підтемами, з'ясування проблемних питань, підсумки з використанням евристичної бесіди чи невелика дискусія з висновками викладача. Також, до освітнього процесу залучаються стейкхолдери туристично-рекреаційної галузі, майбутні роботодавці – фахівці-практики, представники органів державної виконавчої влади, керівники туристичних агенцій, готельно-ресторанного бізнесу, структур природно-заповідного фонду (лекції-прес-конференції, гостьові заняття).

Під час практичних занять здобувачі освіти під керівництвом викладача, шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань згідно теми, у вигляді презентацій, рефератів і доповідей, закріплюють теоретичні положення навчальної дисципліни, набуваючи умінь та навичок їхнього практичного застосування. Форми проведення: робота у міні групах, «мозковий штурм», моделювання ситуацій, презентація, ділова гра, Практичні заняття включають: попередній контроль знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань з їхнім обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їхню перевірку, оцінювання.

Всі форми самостійної роботи направлені на поглиблення і закріплення знань здобувача освіти, розвиток практичних та аналітичних навичок з проблем навчальної дисципліни під час її освоєння, виконання індивідуальних завдань та науково-дослідної роботи забезпечуються відповідною навчально-методичною літературою.

Розрахунок остаточної оцінки за курс

Підсумкова оцінка з освітнього компонента «Туристичне краєзнавство» виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ЄКТС відповідно до **Положення про критерії оцінювання знань та вмінь студентів Львівського національного університету природокористування:**

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

Види оцінювання	Кількість балів (практичні заняття, усне опитування, тести)
Тема 1. Вступ до дисципліни «Туристичне краєзнавство». Загальна характеристика та науково-методичні основи туристичного краєзнавства	10
Тема 2. Основні історичні аспекти зародження, становлення та розвитку краєзнавчої роботи та туристично-краєзнавчого напрямку в Україні	10
Тема 3. Природний туристично-рекреаційний потенціал України у контексті розвитку туристичного краєзнавства	30
Тема 4. Туристичне краєзнавство та історико-культурна туристично-рекреаційна спадщина України	14
Тема 5. Роль транспортної інфраструктури, готельного обслуговування та ресторанного господарства у туристично-краєзнавчій діяльності	16
Тема 6. Особливості туристичної картографії у розрізі туристичного краєзнавства	10
Тема 7. Характерні особливості навчальних краєзнавчих екскурсій, спостережень, практичних досліджень у туристичному краєзнавстві	10
РАЗОМ за курс	100 балів

Академічна політика курсу

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн форматі за погодженням із керівником курсу. Усі види робіт з навчальної дисципліни необхідно виконати і захистити у вказані терміни. Організація та проведення навчального процесу в університеті регулюється **Положенням про організацію освітнього процесу у Львівському національному університеті природокористування:**

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

Здобувачі, які пропустили заняття з поважної причини, відпрацьовують їх у додатковий час згідно графіку консультацій викладача. Роботи, які здаються і захищаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (80 % від можливої максимальної кількості балів). Перескладання проміжних модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад,

лікарняний). Процедура відпрацювання пропущених занять регулюється **Положенням про порядок відпрацювання студентами Львівського національного університету природокористування пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять:**

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

Жодні форми порушення академічної доброчесності не допускаються. Здобувачам варто бути толерантними, поважати чужу думку. Заперечення необхідно формулювати в коректній формі. Не допускаються підказування і списування під час здачі самостійних робіт і проміжного контролю, копіювання вирішених завдань іншими особами. Мобільні пристрої під час проведення аудиторних занять дозволяється використовувати лише з дозволу викладача. Політика щодо академічної доброчесності побудована на основі **Положення про академічну доброчесність у Львівському національному університеті природокористування:**

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. В університеті діє чітка процедура антиплагіатної перевірки, що регулюється **Положенням про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у Львівському національному університеті природокористування за допомогою антиплагіатної інтернет системи (програмно-обчислювального комплексу) StrikePlagiarism:**

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

Епідемія коронавірусу та російсько-українська війна стали випробуванням для освіти, тому під час навчання активно проводиться дистанційне навчання з використанням різноманітних платформ для виготовлення цифрового навчального контенту та онлайн взаємодії. Зокрема: Платформа Moodle, Платформа Google Classroom, Zoom, Google Hangout Meet, Skype, Viber. Політика щодо умов організації освітнього процесу в умовах пандемії регулюється **Тимчасовим положенням про організацію освітнього процесу в умовах пандемії, зумовленої COVID-19 у Львівському національному університеті природокористування:**

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

Методичне забезпечення

Підручники та навчальні посібники: методичні матеріали до практичних занять, індивідуальні навчально-дослідні завдання, контрольні роботи, текстові варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів, виконання індивідуальних завдань.

1. Боруцька Ю. З., Завозіна Л. Б. Туристичне краєзнавство: методичні рекомендації для виконання практичних робіт здобувачами вищої освіти факультету землевпорядкування та туризму спеціальності 242 Туризм РВО Бакалавр. Львів: Львівський національний університет природокористування, 2022. 32 с.

2. Боруцька Ю. З. Практикум із методики створення еколого-туристичних стежок і маршрутів (з елементами сільського зеленого туризму): навч.-метод.

посіб. Екологічний коледж Львівського національного аграрного університету. Львів, 2020. 166 с.

3. Започаткування власної справи у сільському зеленому туризмі (сільська гостинність): орієнтовна програма для початківців і підприємців / Т. П. Кальна-Дубінюк та ін. Науково-методичний центр ВФПО, 2020 р. 26 с.

Перелік використаних і рекомендованих літературних джерел, нормативно-правових актів, інформаційних ресурсів

Основні літературні джерела

1. Панкова Є. В. Туристичне краєзнавство. КНУКіМ. К.: Альтерпрес, 2003. 251 с.

2. Петранівський В. Л., Рутинський М. Й. Туристичне краєзнавство: навч. посіб. за ред. Ф.Д. Заставного. 2-ге вид., випр. К.: Знання, 2008. 575 с.

3. Філоненко І. М., Філоненко Ю. М. Краєзнавство і туризм: курс лекцій. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2010. 213 с.

Додаткові літературні джерела

1. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристичні ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: монографія. К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2001. 395 с.

2. Боруцька Ю. З., Дудяк Р. П., Бугіль С. Я. Формування екосвідомості студентської молоді крізь призму екологізації туризму. *Екологічні науки : науково-практичний журнал* / Головний редактор О.І. Бондар. К. : ДЕА, 2020. № 6 (33). С.138–144.

3. Боруцька Ю., Крупа О. Теоретично-практичні аспекти проектування екологічних стежок на землях рекреаційного призначення. *Використання й охорона земельних ресурсів: актуальні питання науки та практики* : матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 3 березня 2022 року. Львів, 2022. С. 8–10.

4. Боруцька Ю. З. Нівелювання освітнього теоретично-практичного бар'єру у системі «екологічна свідомість-екологічний туризм». *Філософсько-психологічні аспекти духовності сталого розвитку людства* : зб. тез VII Міжнар. наук.-практ. конф., 20 квітня 2022 р. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. С. 32-36.

5. Боруцька Ю. З. Сільський зелений туризм – як один із особливих різновидів альтернативного туризму та рекреації в Україні. Гостинність, сервіс, туризм: досвід, проблеми, інновації : IX Міжнар. наук.-практ. конф. Київ : Київський національний університет культури і мистецтв», 14-15 квітня 2022 р. С. 82-86.

6. Боруцька Ю. З., Рибак С. Б. Роль природних ресурсів Західного регіону України щодо розвитку туристично-рекреаційного потенціалу та курортної справи. *Topical issues of modern science, society and education : the 2 nd International scientific and practical conference (September 5-7, 2021)*. SPC «Sci-conf.com.ua», Kharkiv, Ukraine. 2021. P. 266–272.

7. Боруцька Ю. З., Рибак С. Б. Важливість природної та історико-культурної туристичної спадщини у процесі розвитку сільського зеленого туризму. *Інтеграція освіти, науки та бізнесу в сучасному середовищі: літні*

диспути : тези доп. III Міжнародної наук.-практ. інтернет-конф., 11-12 серпня 2021 р. Дніпро, Україна, 2021. С. 254–256.

8. Боруцька Ю. З., Рибак С. Б. Туристичні ресурси та природно-заповідний фонд Самбірського району в Українських Карпатах. *Інноваційні наукові дослідження в науці та практиці* : зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (Полтава, 11 серпня 2021 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2021. С. 6–9.

9. Боруцька Ю. З., Дудяк Р. П. Особливості туристично-екскурсійного потенціалу регіонів України (на прикладі Одеської області). *The XI International Science Conference «Theoretical approaches of Fundamental Sciences. Theory, Practice and prospects»*, April 26-28, 2021, Geneva, Switzerland. P. 271–273.

10. Гуштан К. В., Боруцька Ю. З., Божук Т. І. Формування у студентів спеціальності 242 «Туризм» досвіду практичної організації екологічних турів на природоохоронних територіях. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. Київ : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021. Випуск 5К(134) 21. С. 181–187.

11. Гуштан К., Боруцька Ю., Рибак С. Національно-патріотичне виховання як невід'ємна складова при проведенні навчальних практик для студентів спеціальності 242 Туризм. *Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України* : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. Зб. наук. праць. Дніпро : Середняк Т. К., 2022. С. 277-284.

12. Гуштан К., Боруцька Ю., Рибак С. Актуальність і важливість проведення навчальної практики «Екологічні маршрути» для студентів спеціальності 242 «Туризм». *Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України* : матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. Збірник наукових праць. Дніпро : Середняк Т. К., 2021. С. 408–413.

13. Дем'янчук Г. С. Українське краєзнавство: сторінки історії. К.: Вид. центр «Просвіта», 2006. 293 с.

14. Круль В. П. Краєзнавство: навч.-метод. посіб. Чернівці: Рута, 2007. 104 с.

15. Крупа О., Боруцька Ю. Мілітарний туризм як сучасний напрям розвитку туризму в Україні. *Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід* : матеріали XVI Міжнар. наук. конф. Львів, 2022. С. 145–149.

16. Обозний В. В. Краєзнавство: навч. посіб.-практикум. Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. К., 2004. 237 с.

17. Сокол Т. Г., Плиська І. І. Інноваційні способи і форми екскурсійної діяльності на ринку туристичних послуг України. *Вчені записки Університету «КРОК»*. Випуск 47. 2017. С. 166-170.

18. Тімець О. Значення краєзнавства на різних етапах розвитку суспільства. Рідна школа, 2002. С 57-58.

19. Тронько П. Т. Історичне краєзнавство: крок у нове тисячоліття (досвід, проблеми, перспективи). К.: Ін-т історії НАНУ, 2000. 170 с.

20. Borutska Y., Sereda N., Manko A., Kozlovskiy Y., Tkachenko T., Poltavskaya O. (2021). Tourism industry in the European Union countries. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. Special Issue no.: 11/02/XXII. (vol. 11, issue 2, special

21. Borutska Y. Z., Rybak S. B. Realities and prospects of tourism development in the territory of the Chernobyl radiation and ecological biosphere reserve. *Актуальні проблеми науки, освіти і суспільства в Україні та світі* : зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. Полтава : ЦФЕНД, 2022. С. 45–47.

22. Borutska Y., Zhyvko Z., Ruda I., Martyn O., Prokopyshyn O. The use of various internet technologies in the activities of tourism enterprises. *The IV International Science Conference «Science, theory and practice»*, October 12–15, 2021, Tokyo, Japan. P. 465–467.

23. Davydova O., Tomalia T., Prylepa N., Hryzovska L., Borutska Y. (2022). Features of State Regulation of the Hotel and Restaurant Business in the Digital Economy. Vol. 22 No. 9 pp. 69-74. http://paper.ijcsns.org/07_book/202209/20220911.pdf. (*Web of Science*).

24. Kopytko M., Grabar N., Storozhuk O., Borutska Y., Doroshenko T. (2022). Influence of Negative Factors of War: Economic, Legal, Regional and Environmental Aspects. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*. Vol. 22. No. 6. pp. 13-18. <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.6.3>. (*Web of Science*).

25. Krupa O., Panchenko V., Dydiv I., Borutska Y., Shcherbatiuk N. (2022). Information and Communication Technologies for the Innovative Development of Tourism Training in the Context of COVID-19. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*, VOL.22 No.1, January 2022. pp. 262-268. <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.1.36>. (*Web of Science*).

26. Olenych I., Gontar Z., Borutska Y. (2021). The system of managing the pedagogical process of training students-specialists in the tourism sector in the conditions of COVID-19. *Revista Tempos E Espaços Em Educação*, 14(33), e16569. <https://doi.org/10.20952/revtee.v14i33.16569>. (*Web of Science*).

27. Poltavaska O., Lashchyk I., Nikitchina T., Borutska Y., Smolinska N. (2022) State Regulation of the Hotel and Restaurant Complex in the System of Development of Tourism and the National Economy. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*, Vol. 22 No.11, November 2022. Pp. 236-240. http://paper.ijcsns.org/07_book/202211/20221134.pdf. (*Web of Science*).

Нормативно-правові акти

1. Про туризм : Закон України. Редакція від 04.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 20.04.2023).

2. Про природно-заповідний фонд України : Закон України. Редакція від 08.08.2021. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2456-12/page> (дата звернення: 17.04.2023).

3. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України. Редакція від 01.01.2021. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1264-12> (дата звернення: 20.04.2023).

4. Про культуру : Закон України. Редакція від 16.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17> (дата звернення: 17.04.2023).

5. Про охорону культурної спадщини : Закон України. Редакція від 25.01.2019 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14> (дата звернення: 20.04.2023).

6. Про утворення Ради туристичних міст і регіонів : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0204731-16> (дата звернення: 15.04.2023).

7. Про затвердження Ліцензійних умов провадження туроператорської діяльності : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р. № 991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-2015-%D0%BF#n8> (дата звернення: 20.04.2023).

8. Про сільський зелений туризм : Проект Закону України . Редакція від 04.11.2018. URL: [http:// http://infotour.in.ua/pro_siltur.htm](http://infotour.in.ua/pro_siltur.htm) (дата звернення: 15.04.2023).

9. Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0679-09#Text> (дата звернення: 17.04.2023).

10. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80> (дата звернення: 20.04.2023).

Інформаційні ресурси

1. Всесвітня туристична організація. URL: <https://www.unwto.org> (дата звернення: 15.04.2023).

2. Всесвітня рада з питань подорожей і туризму. URL: https://uk.upwiki.one/wiki/world_travel_and_tourism_council (дата звернення: 15.04.2023).

3. Державне агентство розвитку туризму. URL: <https://www.tourism.gov.ua> (дата звернення: 20.04.2023).

4. Національна туристична організація України. URL: <https://www.ntoukraine.org> (дата звернення: 15.04.2023).

5. Міжнародний туристичний салон «Україна». URL: <https://www.ukraine-itm.com.ua/uk-UA/> (дата звернення: 17.04.2023).

6. Українська асоціація активного та екологічного туризму. URL: <http://www.uaeta.net> (дата звернення: 20.04.2023).

Силабус навчальної дисципліни «Туристичне краєзнавство» розглянуто та схвалено на засіданні кафедри туризму.
Протокол № 8 від 20 лютого 2023 року.

Завідувачка кафедри туризму

Оксана КРУПА

Викладачка

Юлія БОРУЦЬКА